

Ànima, una història bestial

Per Alba Dalmau

Reconec, no pas sense acotar una mica el cap i ajuntar les puntes dels peus –de vergonya-, que mai m'han fascinat els animals. M'han posat cadells menuts com boles de llana a les mans, m'han acariciat la cara amb gatets d'angora i han provat d'entendrir-me amb peixos de colors, però res.

Recentment, però, en un viatge a Itàlia, amb la maleta uns quants grams més pesada pel llibre de torn, em vaig endur *Ànima*, un llibre que ja m'havien advertit que era una lectura que necessitava valor. La història arranca amb el protagonista que descobreix la seva dona bestialment assassinada (i dic bestial, perquè cada capítol està escrit des del punt de vista d'un animal) i segueix amb la irracional cacera del protagonista per trobar l'assassí de la seva dona.

Per la sinopsis: assassinat, proves, testimonis... podria semblar un thriller i prou, però així que anem avançant i –paralelment- googlegem el nom de Wajdi Mouawad descobrim que ens trobem davant d'una obra que és el resultat dels horrors de la guerra que el propi autor va viure en primera persona durant la seva infància al Líban. Del mateix parla la tetralogia teatral del mateix autor “La Sang de les promeses” que va captivar al públic català amb la terriblement inolvidable “Incendis” (de la qual també hi ha la pel·lícula amb el mateix nom) seguida de “Litoral” i “Cels”.

L'altre motiu pel qual *Ànima* no és només una novel·la negra és per la complexitat estilística del text: Moawad aconsegueix l'oxímoron que representa parlar de la desgràcia amb poesia i és capaç de fer-te enamorar bojament d'un assassí, contra la teva voluntat.

L'autor ha trigat deu anys a publicar aquest llibre que no en va duu per títol la paraula “ànima”. Durant el procés de creació del llibre, ha escrit altres obres teatrals i ha actuat en algunes d'elles també, però *Ànima* era com un jardí secret a la part de darrera del seu cap, on Moawad es retirava quan li venia de gust. Aquesta parsimoniositat es nota en cada pàgina, en cada frase i en cada paraula, algunes de les quals demanen fins i tot el diccionari, deguda l'extraordinària riquesa del text.

L'autor, que viu obsessionat amb la pregunta shakesperiana "Com aconseguir sobreviure quan lo quotidià es trenca?" respon aquesta pregunta amb un gran viatge físic però també interior, buscant una resposta que gairebé sempre desemboca a allà mateix: la guerra. En el seu cas, aquella que el va obligar a ell i a la seva família a abandonar el Líban i en el cas del protagonista, Debch, la massacre de 1982 de Sabra i Chatila.

Com en la majoria de les seves obres, és a les últimes línies, resolutives, del text que Wadji, en silenci, aconsegueix clavar-te les paraules al coll com si aquestes fóssin el veritable ganivet de l'entramat, deixant-te sense respiració una bona estona.

I és amb el "plof" de la contraportada tancant-se per última vegada que, abatut, entens que aquest llibre no podria ser narrat d'una altra manera que no fós a través dels animals, testimonis de l'horror i la bestialitat dels homes malgrat ser ells les bèsties.

Des que vaig acabar el llibre, ara, quan em creuo amb la mirada d'un gos, o un gat o un peix –a vegades trista, altres rabiosa i algunes fins i tot esperançadora- no puc evitar pensar (no pas sense acotar una mica el cap i ajuntar les puntes dels peus -per la vergonya) el que deuen pensar ells sobre nosaltres.

